

1.6 Pràctica 6: El desenvolupament del grafisme

1.6.1 Introducció

L'expressió plàstica és un mitjà d'expressió i de comunicació fonamental en l'etapa d'educació infantil durant la qual el xiquet o xiqueta té la possibilitat de manifestar els seus desitjos, les seues emocions i els seus sentiments. Per tant, els futurs docents han de conèixer aquest llenguatge per a comprendre com el xiquet percep el món exterior i interior i determinar el moment evolutiu en el qual es troba.

Aquesta pràctica pretén analitzar els diversos aspectes i característiques més rellevants en relació als dibuixos dels xiquets prenent com a referència les etapes del grafisme proposades per Lowenfeld (1980).

1.6.2 Objectius

- 1) Iniciar l'alumnat en les pautes que cal tenir en compte a l'hora de fer una observació, així com iniciar-los en l'ús d'instruments per a la recollida d'informació mitjançant l'observació directa (protocol d'observació, etc.) (Annex 7.3 i 7.4).
- 2) Conèixer les diferents fases del desenvolupament del grafisme en els primers anys dels xiquets.
- 3) Classificar les diferents produccions artístiques, fetes per diversos xiquets d'entre 3 i 6 anys, atenent les característiques que presenten cadascuna de les fases en el desenvolupament del dibuix.

1.6.3 Procediment

Primera part: Treball autònom

S'arreglaran 3 o 4 dibuixos elaborats per xiquets d'entre 3 i 6 anys.

Segona part: Treball tutoritzat

Analitzar i classificar els dibuixos a partir de les fases en el desenvolupament del grafisme presentades a classe i justificar la resposta (Annex 7.1.c).

Tercera part: Treball autònom

Cada alumne o alumna elaborarà per ordinador l'informe de la pràctica segons l'esquema següent:

1. Introducció
2. Classificació dels dibuixos dels xiquets o les xiquetes arreglats (fases):

- a. Nom del xiquet o xiqueta, edat cronològica, variables que s'estiguen manifestant...
- b. Desenvolupament de la pràctica:
 - Fitxa d'observació d'activitat: variables personals i contextuals (Annex 7.4).
 - Protocol d'observació d'estils de treball: motivació davant el treball, implicació, interès, persistència, etc. (Annex 7.3).
3. Justificació de l'avaluació
4. Conclusions
5. Valoració de la pràctica
6. Bibliografia

1.6.4 Normes de treball

- S'ha d'utilitzar un llenguatge per a la igualtat en la comunicació (LIC).
- L'autoria de les fonts consultades s'haurà de citar en l'apartat de bibliografia.
- S'haurà d'evitar la intertextualitat.
- El treball escrit tindrà l'extensió que cada alumne considere oportuna (lletra Arial, cos 12, justificat (alinear el text en els marges dret i esquerre), 1,5 interlineat de paràgraf i 2,5 per als marges).
- El treball inclourà:
 - o Portada
 - Número i nom de la pràctica
 - Grup de pràctiques al qual pertanyen
 - Grau
 - Curs acadèmic o quadrimestre
 - o Informe de la pràctica

1.6.5 Activitat alternativa

L'alumne elaborarà per ordinador l'informe de la pràctica segons l'esquema següent:

- 1) Introducció
- 2) Comentar i reflexionar les idees fonamentals contingudes en dos dels articles següents:
 - Quiroga, P. (2007). ¿Qué dibujan los niños constructivismo y ambientalismo en el dibujo infantil? *Revista Papeles Salmantinos de Educación*, 8.

- Quiroga, P. (2007). Dibujo infantil desde la perspectiva constructivista, una propuesta para su análisis en el aula. *Revista Papeles Salmantinos de Educación*, 8.

1.6.6 Bibliografía

Bernson, M. (1962). *Del garabato al dibujo (Evolución gráfica de los niños pequeños)*. Buenos Aires: ed. Kapelusz.

Lowenfeld, V. (1958). *El niño y su arte*. Buenos Aires: ed. Kapelusz.

Lowenfeld, V. (1992). *Desarrollo de la capacidad creadora*. Buenos Aires: ed. Kapelusz.

Quiroga, P. (2007 a). ¿Qué dibujan los niños constructivismo y ambientalismo en el dibujo infantil? *Revista Papeles Salmantinos de Educación*, 8.

Quiroga, P. (2007 b). Dibujo infantil desde la perspectiva constructivista, una propuesta para su análisis en el aula. *Revista Papeles Salmantinos de Educación*, 8.

Romano, M.E. (1975). *El dibujo de la figura humana como técnica proyectiva*. Madrid: ed. Gredos.

